

13. Ἄλλων δὲ τὰ ὕδατα ἀνεφλέχθησαν [9].
 14. Σκόπελοι καὶ νῆσοι, ἀρ' οὐ ἐπὶ πολὺ ἐσάλευσαν
 τικῶς, ἰσπερὲς ὤθησαν, καθὼς ἡ Δῆλος καὶ αἱ Κυά
 εἴτε Πλαγκταὶ καὶ Συμπληγάδες νῆσοι.
 15. Πυριπνῶν ὄρεων κρατῆρες μετήλλαξαν τὴν θέ
 των. Τὸ πάλαι ἡ Αἴτνα δὲν ἐξέπεμπε φλόγας· θέλει
 αὐτοὶ ποτὲ καὶ τοῦ λοιποῦ κατασειομένη καὶ πυ
 λῶσαι, ὅταν ἡ ἄλλα στόμια ἀντὶ τῶν ὑπαρχόντων
 ἤθωτον, ἢ καταναλωθῇ ἡ ὑπάρχουσα καύσιμος ὕλη.
 16. Σταγειρίτης φιλόσοφος θεωρεῖ τὰς συμβαίνου
 ἐκ διαλειμμάτων καταστροφῆς ὡς φυσικῶν δυνά
 εἴτε νόμων τοῦ σύμπαντος ἀποτελέσμα.
 αὐτὸν τοῦ Δευκαλίωνος ὁ κατακλυσμὸς ἐδάψε
 Ἑλλάδα διὰ τὴν ἀθρόαν τῶν ποταμῶν πλημμύραν
 αὐτοῦτοι χειμῶνες δὲν ἐπισκῆπτουσιν ἐκ περι
 εἰς τὴν αὐτὴν χώραν. (10) Ὁ δὲ Κινσωρῆς
 εἴρεται ὡς γνώμη τοῦ Ἀριστοτελους ὅτι οἱ συμβαί
 οντες γενικοὶ κατακλυσμοὶ διαδέχονται τὰς ἐκπυ
 ριστικὰς ἢ τοὺς ἐμπρησμοὺς· καὶ ἐκείνοι μὲν συμπίπτουσι
 χειμῶνες (τινες) τοῦ μεγάλου ἐνιαυτοῦ, οὗτοι δὲ
 τῆς ἀκμῆς τῆς ἀλέας ἐπιγίνονται ὡς καυματηρότητα
 (11) Ἡ γῆ δὲ μεταβάλλεται τόσον βραδέως,
 ὥστε λαμβάνει τὸν ἄνθρωπον βραχύδιον ὄντα. (12) Ἡ
 ἀλλαγὴ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς ξηρᾶς συμβαίνει
 ἀπὸ τῆς ἀνάστασης καὶ τῆς κατὰ γενικοῦ· τινες κανόνας τοῦ ὅλου συστή
 ματος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν χρόνος ὑπάρχει ἀπειρος, ὁ
 χρόνος ἀίδιος, οὗτε ὁ Τάναϊς, οὗτε ὁ Νεῖλος ἐρ
 ρεῖ ποτε· οὕτως οἱ ποταμοὶ ἀλληλοδιαδέχονται ἀνα
 ἴσταται καὶ ἐκλείπουσιν καὶ ὁ μὲν ἤδη κατάρρητος τό
 πος χέρσος τὸ πάλαι, καὶ αὐτὸς ἴσως ξηρανθῆ
 ῖται· οὗτος δὲ θέλουσι καλύψει τὰ ὕδατα· διότι ἡ θάλασσα
 ἀναρριπνῶν κατὰ τινὰς χώρας πλημμυρεῖ κατ' ἄλ
 ῶν· ὅτι παντοῦ καὶ διὰ παντός δὲν ὑπάρχει ἡ αὐτὴ
 ἡ θάλασσα, ἀλλὰ κατὰ καιροῦ μεταβάλλεται.
 17. Στράβων ὁμοίως προχωρῶν περαιτέρω ἀναζητεῖ
 τὰ τὴν Ἐρατοσθένει (13) καὶ διὰ τίνα λόγον κοχ
 ῖνα θαλάσσης εὐρίσκονται ἀπόθετα εἰς ὀρενοὺς τό
 πους πολλῶν αἰγιαλῶν ἀφεστῶτας. Παρενεῖρει δὲ
 τὴν γνώμην τοῦ Λυδοῦ Ἐκίνθου ὅτι ἡ θάλασσα πλ
 ῶν κατ' ἀρχὰς συνεστάλη ἔπειτα ξηρανθεῖσα, καθὼς
 αὐτοῦ ἐξηρανθησαν πολλοὶ λίμναι καὶ ποταμοὶ καὶ
 ἔπειτα κατὰ τινὰ ἀύχμωδὴν θέρην ἀκολούθως ἐπιφέρει
 τὴν τοῦ Στράτωνος δοξάν ὅτι διὰ τὴν κατακυλισμέ
 ναν τῶν ποταμῶν ἴλιν ὁ Εὐξείνιος Πόντος ὑψώθη,
 ὥστε ὑπερέβη διαρρήξας τὸν διείργοντα Βόσπο
 ρον καὶ συνήρθη μετὰ τῆς Προποντιδος, ὥστε ἡ ἀριστερὰ
 τοῦ πλεურὰ διέμεινε τελεματώδης. Οὕτω δὲ καὶ ἡ
 ἄριστερος ὑπερέβη διαρρήξασα τὸν πορθμὸν τῶν Γα

δείρων καὶ ἐχύθη εἰς τὸν ἀτλαντικὸν ὠκεανόν. Τὰ δὲ
 παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀμμῶνος ἀφθονα τῆς Ἀφρικῆς
 κογχύλια ἴσως ἀπετέθησαν παρὰ λιμνοθαλάσσης,
 ἥτις διορύξασα διέξοδον ἐξέβρευσεν.
 Αὐτὸς ὁμοίως καὶ ἑαυτὸν ὁ Στράβων ὑποτοπάζει ὅτι
 ἡ αὐτὴ γῆ ἐναλλάξ ὑψοῦται καὶ ταπεινοῦται, ἐπομένως
 δὲ καὶ ἡ παρακειμένη θάλασσα πάσχει ἀναλόγως καὶ
 πλημμυρῆσασα πρῶτον, ὑπερον παλιρροεῖ εἰς τὰ
 ἀρχαῖά της ὄρια, ὥστε τὸ φαινόμενον πρέπει νὰ ἀπο
 δοθῇ κυρίως εἰς τὸ ὑποβρύχιον καὶ ψαθυρὸν, ἢ ἀπαλὸν
 ἔδαφος τῆς θαλάσσης ὑπὸ τῶν ἡφαιστειῶν σεισμῶν
 ἀνυψούμενον, συμπιπτούσης δὲ εἴτε ὑποχωρούσης τῆς
 γῆς ταύτης καταδύεται καὶ ἡ θάλασσα, ὥστε οὕτως
 ἐβούθισθησαν ἡ Βούρα καὶ ἡ Βιζώνη. (14) κτλ. Οὕτω
 καὶ παρὰ τὴν νῆσον τῆς Θήρας ἀνέβη ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς
 θαλάσσης τῷ 1709 νέον νηϊδριον καὶ ἐντὸς ἐνός μηνός
 ἔλαβε περίμετρον ἐν μίλιον, ὑπερείχε δὲ τῶν ὑδάτων
 25 πόδας.
 Ἐναφέρων δὲ ὅτι ἡ Σικελία ἀπεσπάσθη τῆς Ἰτα
 λίας· λέγει ὅτι σπανίως ἐπὶ τοῦ παρόντος κατασειεται
 ἡ παράλιος ταύτης χώρα, ὡς ὅτε ἔλειπον αἱ νῆσοι τοῦ
 Αἰόλου (Λιπάραι) αἱ Πιθηκεῖσαι, ἡ Αἴτνα κτλ. δι' ὧν
 ἐκτεσθεδνίζονται εὐκόλως αἱ εὐρηστοὶ ὕλαι. . .
 Τελευταῖον βεβαιεῖ ὁ Στράβων ὅτι καὶ οἱ Δρυῖδαι
 αὐτοὶ πρὸς τὸν κόσμον αἰδίων ἐδόξαζον ὑπόκει
 ται εἰς καταστροφὴν δι' ὑδάτων καὶ πυρὸς (15) καὶ ὅτι
 ἡ περὶ τοῦτου ἰδέα μετέβη εἰς αὐτοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας
 διὰ τῶν Ἑλλήνων, τῶν ὁποίων μετεχειρίζοντο τὰ
 γράμματα καὶ εἰς τοὺς ἀριθμητικῶς των ὑπολογισ
 μῶν κατὰ τὸν Καίσαρα (16).
 Ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων φιλοσόφων ὁ μαθηματικώτα
 τος Λαϊβνίτς (17) παρέστησε τὴν γῆν ὡς μύδρον διά
 πυρον βαθμηδὸν ψυχόμενον ἐκ τῶν ἐξω εἰς τὰ ἔσω καὶ
 συμπηγνόμενον. Τοῦτου δὲ γενομένου συμπληθέν
 τες οἱ ἀναδιδόμενοι ἄτμοι ἀπετέλεσαν τὸν ὠκεανόν,
 ὅστις ἐκάλυπτε κατ' ἀρχὰς ὅλην τῆς γῆς τὴν ἐπιφά
 νειαν. Ἐπειδὴ δὲ τῆς καταψύξεως προχωρούσης ἐσχη
 ματίσθησαν ἐντὸς τῆς γῆς φάραγγες καὶ σπραγγώδη
 κοιλώματα εἰσρεύσαντα αὐτόθι τὰ πλήθοντα ὕδατα
 ἐχαμήλωσαν τὸ ἐπίπεδον τῶν ὑδάτων (18) ἀφῆκαν δὲ
 ἐκ διαστημάτων ὑπαίθρους τὰς ὑποκειμένας ὑψάλους
 καὶ χέρσον, ἢ τέναγος τὸν βυθὸν αὐτόν.
 Τῆς γνώμης ταύτης ἐράνησαν μὲν ζηλωταὶ καὶ ἄλ
 λοι τινές, μάλιστα δὲ πάντων ὁ Βυρβῶν καὶ ὁ Διλουκ
 παραδεχόμενοι ὡς πρωταίτιον τῆς ἀνατροπῆς τῶν
 ὑφ' ἐστῶτων τοῦ ἐπικλυσμοῦ, ἢ τὰς πλημμύρας τῶν
 ὑδάτων καὶ ἀντίθετα φρονούντες πρὸς τὸν Hutton,
 Hook καὶ ἄλλου; ἀποδιδόντας τὰ πλείστα τῶν τοι
 οῦτων φημιόμενων εἰς τοὺς σεισμοὺς τῶν ἡφαιστειῶν

[9] Τοῦτο συμβαίνει εἰς τὴν πρὸς δυσμὰς τῆς
 Ἰταλίας θαλάσσης ἐπαρχίαν Baku, καθὼς καὶ εἰς
 Pietra Mala τῶν Ἀπεννίνων, ὅπου ὑπερπολάζει
 ἄλιον πνεῦμα. (ὁ αὐτὸς)
 [10] Meteor. Bibl. 1. κεφ. 12.
 [11] De die nat. παρὰ Lyell.
 [12] Meteor. Bibl. 11, 14, 15, 16.
 [13] Γεωγρ. Bibl. A.

(14) Στραβ. αὐτόθι.
 (15) Bibl. A.
 (16) Lib. vi c. 13.
 (17) Protogaea 1680.
 (18) Παρατηρήθη διὰ τῆς ἐπανελημμένης ἀνα
 μετρήσεως ὅτι ἡ Βαλτικὴ θάλασσα χαμηλοῦται 45
 δακτύλους κατὰ πᾶντα αἰῶνα.